

FELETERMEGYESI NAPLO

Előfizetési árak

Vetében:		Vidéken:	
1 óra	1 K.	1 óra	1:50 K.
3 óra	3 K.	3 óra	4:50 K.
6 óra	6 K.	6 óra	9 K.
1 évre	12 K.	1 évre	18 K.

Megjelenik minden hétköznapi este
8 órakor.Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Szent István-tér 1.

TELEFON 208.

Egyes szám: 4 fillér.

Hirdetés díjszabás szerint.

Felolós szerkesztő és lapfőigazgató: Baranyay Lajos.

A német

hadikölcsön sikere után megindult az erőpróba Ausztriában és Magyarországon is. A német nemzet oldalán Magyarország és Ausztria népének kell biznyságot tenniük arról, hogy az állami vagyonok a köz javait és erejét a legteljesebb fedezetnek tekintik. A kölcsön mindig bizalmi tény, az adós személyének, vagyonának és hitelének megbecsülése.

A hadvezetőség és a kormány mindig azzal szokta megindokolni békében is a maga kívánságait, hogy az ipar és a kereskedelem csatornáin visszafolyik a sok pénz azokhoz a rétegekhez, amelyek új, vagy fölemelt adókból kénytelenek viselni a háborúra való felszerelés költségeit.

Most ez a magyarázat egészében igazolódott. Éppen az ipar és a kereskedelem nagy fellendülése, a bankok és takarékpénztárak pénzben való dűskálása és az az impozáns életkedv, amelyet a vállalkozás minden ága elárul, amellyel szól, hogy a pénznek ez a körforgása teljes és gyümölcsöző.

A népek milliárdja, amelyek elvándorolnak az államkincstárba, jó helyről jöttek és jó helyre mennek. A hadsereg szükségletei egyre nőnek, az ellátás, felszerelés egyre tökéletesebb lesz, hogy minél kevesebb nélkülözés boruljon a fronton küzdők útjára. Az államnak rengeteg pénzre van szüksége, mert maga az a tény, hogy minden obligóját könnyen rendezni tudja, kifélé is hangosan szól, és bizonyítja azt, hogy ostobaság, a központi hatalmak meggyengüléséről beszélni, amikor már eddig is a monarchia két állama husz milliárdot bocsátott a hadviselés céljaira.

Most ismét felhangzott a kormány pénzügyi riadója, amely megnyugvást teremt és bizalmat önt mindenkiébe, aki

hitelez az államnak, amely tőkét, kamatot és az élet nagyobb biztonságát, a jövő tisztább pompásabb áldását ígéri cserébe azért, amit az ő kezén át magunknak adunk.

Háború.

Verdun

körül fokozott mértékben terjed a harc. A 295-ös és 308-as magaslát ellen intézett német támadások vehemenciája sikerrel halad előre. A 295-ös magaslát csucsának elvesztése nyomástól hat a francia katonák háborús kedvére annál is inkább, mert hiszen a francia hivatalos lap kénytelen beismeri azokat a sikereket, amelyeket a németek a Mort Homme körül értek el. Óriási emberáldozatokkal dolgoznak a franciák, amit ők szokott recipe szerint azzal igyekeznek szépíteni, hogy lapjaikban a német veszteségeket tisztelesen tüntetik fel. Mindebből gyönyörű hazugságok kelnek ki ugyan, de a hazugságok nem fogják feltámasztani a francia halottakat. A legnevezetesebb francia katonai szakíró, Verreaux tábornok legutóbbi cikkében élesen kelt ki a hivatalos szépítések és ámitások ellen és nevéstésnek mondja azokat a hivatalos magyarázatokat, amelyekkel a 295-ös magaslát elvesztését szépítgetni igyekeztek. A franciák állítólag százötven ezer embert (ideszámítva a foglyokat a sebesülteket is) és 200 ágyút veszítettek az eddigi verduni harcokban. Am mindennél fontosabb, hogy az a terület, amit a németeknek a küzdelemmel a franciáktól elragadniuk sikerült, 25 négyzetkilométer.

Anglia.

Asquith nyilatkozatával foglalkozik a német sajtó. A nagyon tekintélyes Berliner Tageblatt igen pesszimistikusan magyarázza az angol premier szavait, amelyeket sem pontosaknak, sem határozottaknak, sem őszintéknek nem tart. Az idézett lap szerint Németország és Anglia egyelőre még sokkal messzebbre van egymástól, sem hogy a békefeltételek dolgában meggyezésre lehetne gondolni. Meg kell jegyezni, hogy a Berliner Tageblatt teljesen független lap, úgy hogy cikkét nem lehet kormány-nyilatkozatnak, vagy sugalmazott közleménynek értelmezni.

Dr. Prohászka Ottokár megyéspüspök a magyar népért.

Eredményeiben szinte beláthatatlan nagyjontosságu az az indítvány, amelyet dr. Prohászka Ottokár megyéspüspök terjesztett elő a Magyar Gazdaszövetség közgyűlésén. Földet követel a nagy egyházfejedelem a katonáknak és a népnek, egy radikális birtokmegosztás reformját sürgeti. A megyéspüspök hatalmas beszéde a legteljesebb visszhangra talált az egész országban s ma már a legegyszerűbb embertől a legnagyobbig, mindenki a nagy Prohászka, reformról beszél.

A népért elhangzott gyönyörű beszédet az alábbiakban fogjuk közölni:

— A nagy idők szociális ösztöne készít arra, hogy rámutassak bizonyos elvekre, amelyeket itt, azt hiszem, mindnyájan valunk. Ezek közé tartozik például az, hogy mi a hazai földet nemcsak portszárnak, hanem a föld egy irracionális fogalom, mi azt látjuk és azt érezzük, hogy ebből a földből nemcsak a mag hajt csíráit ki, de lelkek is és mi azt akarjuk, hogy a magyar földből magyar lelkek sarjadozzanak.

— Minél tovább halad a mostani gazdasági fejlődés, attól kell félnünk, hogy a föld igazi munkását annál jobban kiforgatják a földből. Pedig a föld a nemzet és az okos nemzeti politika mindig arra törekszik, hogy a föld a nép legyen és semmiféle spekuláció ne tolatkodjék a föld és a nép közé. Ettől az éktől akkor is meg kell szabadítani a nemzetet, ha a mai birtokbérlet-rendszer alakjában jelentkezik. Ennek a bérlet-rendszernek, amely nem ment a spekulációtól, nem szabad a nép és a föld közé ékelődnie. Mi amellyel vagyunk, hogy a birtok állandósuljon, mert batyuban nem lehet kulturát hordozni, ez a hazai földből kell ki. Láthatjuk, hogy a nemzet, mely sátor alatt él, soha sem tudott kulturát teremteni. Ezek a kívánságok érlelték meg bennem azt, hogy a földet a nép számára kell biztosítani, mert kell, hogy mindenkinek legyen földje.

— Szomorú látvány ez a sátoros élet, amelyet nagy részben a mi áldatlan birtokrendszerünk hoz létre. A földtelen nép a városokba, földül, bércszármákba, hónapok szobákba, amelyek olyanok mint a sátrak. Máról holnapra felszedik a sátorfájukat és tovább áll-

uak. Ezek az udvartalan házak, ezek a hónaposszobák, ennek az abnormis rendszernek egész fejlődése kiradirozza a mai generáció lelkeiből a szülői ház fogalmát. Németországban ebben az irányban már sok mindent tettek s Ausztriában is többet tettek, mint nálunk. Németországban a Bodenreform keretében határozott lépések történtek a telepítésnek gyakorlati életbevitelére felé. Nálunk azonban hiányzik a praktikus mód, hiányzik a lehetséges út megjelölése. A magyar nép tőkében szegény, de mégis földéhez, ugyszólván földmohó, úgy hogy elrontja a gyomrát, a gazdasági gyomrát a földdel, mert földeszegetés mellett többet vállal, mint amennyit bír.

— Ennek az áldatlan helyzetnek a megváltoztatására és arra, hogy a népek földet biztosítsunk, vonatkozik az én indítványom. Nem kívánom, hogy rögtön itt határozzunk. A kérdés sokkal terjedelmesebb, sokkal nagyobb megfontolást igényel, semhogy itt, most erről határozni lehetne.

Indítványom odafelejtendő, hogy a közgyűlés méltányolja az elveket s rokonszenve az irányzatokkal, amelyek hozzájárulnak a föld birtokosságát. Kik az örökberlet-rendszer e vázlatát alaposan megértik, s ha azt erőteljes társadalmi s gazdasági akció alapjául felismerték, induljon meg az Orsz. Gazdaszövetség kebeléből társadalmi meggalomban ezen eszméknek népszerűsítésére, úgy, hogy azután törvényhozási uton is megvalósíthatók legyenek.

Prohászka Ottokár dr. megyéspüspök ezután főbb pontjainban ismerte el indítványát, a melyet lapunk holnapi számában egész terjedelmében közölni fogunk.

— A tengeri ára. Ismeretes, hogy a kormány a zár áll helyzetet tengerinek azt a részét, amelyet csöves állapotban vettek át, emorzolt tengerire megállapított legmagasabb árón — ápr. 20 százalékkal kellett megváltozni. A Haditermény részvénytársaság most körlevélben arról értesít bizonyonyosait, hogy 1916. április 1-től kezdve a cs. és kir. katonai élelmezési raktárak címére való szállításra rendelt csöves tengeri 10 százalékos levonás mellett kell átvenni. A csöves tengeri ára ezután tehát 26:40, a csöves cinquantin ára pedig 28:20 K. métermázsánként. Ez az újabb ármegállapítás nemcsak a kontingentált, hanem a szabad vásárlás útján biztosított tengerire is vonatkozik.

A városház toldozásához.

— Levél X urnak. —

Kérdéseire csak röviden.
Mért vetjük meg a Zichy-Ortmayer-Bierbauer háztömböt?

Azért, mert a közgyűlés ünnepélyesen elhatározta, hogy épít egy szép városházat, a mely méltó lesz Székesfehérvárhoz és az új városházat ennek a háztömbnek a helyére építi. Ha a város nem veszi meg pl. a Bierbauer házat olyan olcsóért, mint a mennyiért megvette, megveszi más, épít a helyére és akkor nekünk sokkal drágábbá került volna. A szegény város olyan mint a szegény ember. Először telket szerez és aztán épít.

Miért nem építünk?
Egyelőre azért, mert háború van. (Mi úgy tudjuk, hogy a város képviselőtestülete már a háború előtt — 1914. április hó 27-iki közgyűlésén és pedig a polgármester nagy bosszúságára — megszavazta az új városház építését. Tehát ezt az egy dolgot nem lehet Fehérvárotól a háború rovására irni. Azt ugyanis nem akarjuk elhinni, hogy a bizottsági tagok éles szemmel a jövőbe láttak s előre tudták, hogy jön a háború. Szerk.)

Aztán pedig azért, mivel elegendő pénzünk nincs. Az átiratási illetéket (évi 30 ezer kor.) erre a célra teszi félre a város. Lesz még másféle jövedelme is a város építésére, azonban arról még nem lehet és nem szabad beszélni.

Miért nem tudjuk elhelyezni az összes hivatalokat?

Azért, mert az összes hivataloknak még mindig nem elég az a hely, a mi a megvett házak utján a tulajdonukba jutott. Egyébiránt tessék erről személyesen meggyőződni.

Miért nem kezdtük a házvásárlás helyett a második emelet építésével a városház rendezést?

Azért, mert a második emelet nem lett volna elég a hivatalok számára.

Miért adjuk bérbe a földszintet, ha emeletet építünk?

Azért, mert a földszint alacsony és a számvetésében észszerűlőddé rengeteg embertől megnekednek alkalmatlan, boltoknak azonban megfelelő volna és aránytalanul nagyobb bért lehetne érte kapni. Továbbá: ha fönn építhetnénk, boltoknak azonban csak a Városházterre néző helyiségeket építhetnénk fel. Egyébiránt méltóztassék meggyőződéde lenni, hogy ezt a második emeleti tervet a bizottságok alaposan meg fogják hányni-vetni és ha a városra nézve hátrányosnak találják, bizonyosan nem egyeznének bele az építésbe.

A legnagyobb hiba azonban az, hogy szegények vagyunk és toldozunk-foldozunk kell és úgy vagyunk, mint az a szegény ember, vagy mondjuk szegény asszony, a ki a háború alatt elveszi elnyűt ruháját, foltos cipőjét, a gazdag szomszédja pedig kikirizálja és ki-neveti érte, száz tanácsot ad neki pénz helyett.

J.

A tüdővész Dunántul.

A magyar királyi központi statisztikai hivatal legutóbbi évkönyve számol be az 1913-ik évről minden adatáról s így a tüdővész-halandóságról is. Törvényhatóságunkint látjuk legrészletesebben a tüdővész pusztítását az ország egyes helyein s hogy szemléltetőbb legyen ez a kimutatás és érzékeltesse a tüdővész okozta pusztulás mérvét, szembeállítjuk az összes elhaltak számával és az összes fertőző betegségekben elhaltakkal.

Fejérvármegyében 4716 halt meg, 991 fertőző betegségben, 678 tüdővészben.

Székesfehérvárott 671 halt meg, 134 fertőző betegségben, 118 tüdővészben.

Dunántulon összesen 64345 halt meg, 13623 fertőző betegségben, 8917 tüdővészben.

A statisztika szerint. 1913-ban Magyarországon gümőkórban meghalt 58,627 egyén, az összes fertőző betegségekben pedig, amely számban benne foglaltatik a gümőkórban meghaltak száma is: 97 835 egyén. A fertőző betegségek folytán meghaltak 59,8 százalékát a gümőkór szolgáltatta. Amikor tehát azt látjuk e statisztika szerint, hogy száz fertőző betegség okozta halálozásból közel hatvan eset tuberkulózis fertőzete váltott ki, nem szükséges nyomtatékosabban reámutatnunk a tuberkulózis rettenetes pusztító erejére.

Az orvos és nem orvos által megállapított együttes tuberku-

lózis-halandóság stiztikája szerint gümőkórban meghalt: 7 évnél fiatalabb 6292, 7 évnél idősebb 52335, összesen 58627.

Ebből tüdőgümőkór volt 7 évnél fiatalabb korban 4209; 7 évnél idősebb korban 49 859, vagyis összesen 54.068. Ennyi ember esett tüdővésznek áldozatul az 1913-ik évben. Ebben az esztendőben mindennap 148 ember halálát okozta a tüdővész, úgy, hogy az év minden napjának minden órájában hatnál több ember hunyta le szemét tüdővész halál következtében.

Dunántulon naponként 80 ember, tehát óránként egy esett áldozatul e rettenetes halálnak. Szomorú statisztika. Hát még milyen lesz a háborús években és utána.

A háború és a kereszténység.

Irta: Ágoston Mihály.

(Folytatás.)

A mohamedánoknak ez a vallási tétele már régen elvesztette lényegét, mert a pusztulást proklamálta, (ma már ott állunk, hogy egy lobogó alatt küzdenek ők a keresztényekkel) de elvesztheti-e lényegét a szeretet, a kereszténység nagy igazsága, az élet, mozgató ereje, melyet Jézus hozott a világra?

Vagy csakugyan eltűnt volna már e világból a keresztény szeretet? Nem azt látjuk-e, hogy csakis szeretettel és alázatossággal lehet győzni és mindent meg-

TÁRCA.

A függő lámpa.

Következő napon két új asztalra vetette világosságát az új lámpa.

Hanem csodálatos hallgatag módon üdvözölték az új szerzeményt.

— Tudjátok-e fiaim, hogy nézünk mi most ki? szakította félbe a családfő a vészes csöndöt.

— Bizony szörnyű furcsán, hagyta helyben Madainé.

— Már az igaz, édesapam, olyan ... olyan ...

— Hát igen, olyan ez kislányom, mintha a vénembernek fiatal fejet ragasztanának.

Borus lehangoltság ereszkedett az egész családra, amely egész estén át ólom súlyal nyomta őket.

Végre megszólalt a család:

— Ej, mit, kiveszünk pár száz forintot a takarékból és kicsinosítjuk magunkat. Akkor aztán kétszer annyi kedvvel kezdünk újra a takarékosághoz, hogy fél-

annyi idő alatt visszakerül a költségtünk.

Másnap vígan forgolódtak az asszonyok otthon, mert délutánra itt lesz az új bútor.

Meg is hozták a gyönyörű garnitúrát, amely remek kis pamlag, apró karosszékek és zsölykékből állott. Hoztak még két szép sifonért, ágyfákat, sőt egy csodaszép konzul tükröt is rájuk disputált az ármányos bútorkereskedő.

Most aztán kívül-belül megváltozott a kis család; mint a pillévé vált hernyó.

Annyira mentek, hogy már megse vitatták: mibe kerül valami, csak azt konstataálták, hogy ez vagy az „nélkülözhetetlenül szükséges.”

Egy szép napon a nagyanyjáról jussban maradt üveg almárium, amely eddig egyetlen büszkeségük volt, szintén a házaló kezébe került, mert az ósdi bútordarabnak helyet kellett adni az új, a divatos csecse-bece állványoknak, amelyen annyi apró porcelánfigura díszelgett, hogy az egész család megélhetett volna az árából egy hónapig.

De hát ennyi öröme se legyen az embernek?

Aztán vettek, vettek sok mindent felé addig, amíg egyszer csak szükség bizonyult a szoba és konyhából álló szerény lakás.

Sebaj, ha a szoba nem tágul, majd tágnak ők.

Május első napján, amikor a természet is büszkén pompázik megújodott öltözetében, Madaiék kiköltöztek a Páva-utcából az a fő utca palotáinak egyikébe, ahol az eddig fizetett háromszáz-hatvan korona helyett kilencszáz korona évi bérért vettek ki egy két szoba, előszoba, cseléd- és fürdőszobából álló lakást.

Na hát ez megterezte csordultig a boldogságukat.

Micsoda pompás lakás! Csakis itt verhet állandó fészket az elégedettség, a boldogság ...

Tultengő örömmel helyezték el a bútorokat, amelyek úgy illettek ebbe a tündérekastélyba.

— Apuska, ne akaszd föl azt a képet; olyan csunya kopott már! szolt Emmi, mikor Madai a Házialdást ákarta fölakasztani, amelyet még mint apró lányka himzeit a szüleinek karácsonyi ajándékul.

— Igazad van, mókuskám; nem is divatos már ez. Tudsz te ennél sokkal szebb kézimunkát, ugye?

És letették a divatból mentés Házialdást.

Pár nap múltán olyan lett a lakásuk, hogy egy herceggel se cseréltek volna.

Csak egy bibéje volt a dolognak, ami ugyan nem lényeges baj: az hogy a kis összegcepcse már nem volt a takarékbán. De van olyan holmijuk, mely testvérek közt is kétszeresen megéri az árát. Ők ebben a meggyőződésben voltak. És most a lakodalmora se kell pénz, mert elmaradt. Egy kis összezördülés történt a fiatalok közt, amint jövendő háztartásukat tervezgettek. — Igali Béla a fölvetett költségeknél egy kis redukciót ajánlt. Erre aztán Emmike is szolt valamit, Madai szintén, sőt Madainé ő nagyságának (most ez a titulusa) sem volt inyére a dolog. Szóbeli szó jött, aminek az lett a következménye, hogy Emmi első föllobbanásában visszaküldte a jeggyitrit. Pedig tudta, hogy Igali nagyon szereti őt, hiszen mikor megkérte, azt mondta: „Vagy Emmike lesz a feleségem, vagy sohase házasodom meg” Emmi is forrón szerette és mégis szakított vele.

(Folyt. köv.)

SÖVEGJARTÓ vászonáruháza, Barátok épülete.

Nagy választék

fehér és színes barchetok karton, schiffon és damastból. Különféle vásznak, törölközők, abrosz, lepedők és zsebkendők. Ágy- és asztalterítők, szőnyeg- és matracszövetekből.

OLCSÓ

szabott árak.

győzni! Hova lett belőlünk az evangéliumi szeretet? Hol van? S ha nem szeretünk, nem vagyunk alázatosak, hát győzhetünk-e? Mi vitte a kereszténységet a tőkely oly magas fokára, nem a szeretet-e? Mi ismertette meg bennünket a saját lelkünkkel, nem az alázatosság-e? Hova lett mindez a keresztény lélekből, s ha van — milyen?

Az alázatosság és a szeretet jel-szavai alatt néha különös eszmék uralkodnak a keresztényeken. Amíg Krisztus tanítványainál és a régi keresztényeknél az alázatosság és a szeretet mindig az erős meggyőződésből áll, addig nálunk a látszattól és tünde szemfényvesztésből áll, melyek semmiesetre sem kölcsönöznek a léleknek bibliai külsőt. Az alázatosságról és a szeretetről, némelyek sokat beszélnek, szónokolnak, de kimerülnek benne, hiányzik belőlük az akció, szavuk üres frázis marad, — a meggyőző-dések ugyan nyilvánvaló meg, hogy mindig ennek ellenére cselekszenek. A háboru okait vizsgálva — a jó keresztény álláspontjából — nézzük meg elsősorban önmagunkat is, vizsgáljuk meg a saját lelkünket. Lehetetlen, hogy fel ne fedezzünk az előzményekben olyasmit, mely már szinte erkölcsi okokból is igazolja a háborút: ez az alázatosság és a szeretet hiánya, a kereszténytelenség, a minden erkölcsi és szellemi téren mutakozó destruktó. Ez nem Isten büntetése, hanem önmagunk gyávasága. Isten megadja nekünk a módokat a boldogulásra és keresztényi életre, ám tőlünk függ, hogyan fordítjuk azokat a javunkra, avagy félremagyarázzuk-e Isten szándékait. Minden kicsinyiség, minden apró, de bomlasztó jelenség szorosán összefügg, egyszerűen nagy egészet alkot, mely polipkarokkal fogódik bele a lélekbe főtárgyaira, narkotizálja. Minden kicsinyiség, mely a hanyatlás céljait szolgálja, ezernyi és ezernyi miázmáját hordja magában a visszahatásnak. Hogy ne említsük mást, mint ami szemmel látható, soha még nem öltött olyan örült arányokat a perverz divat, mint éppen ma a szerencsétlenségnek és a pusztulásnak napjaiban; mintha bacchanáliákat ülnék a párolgó vér fölött.

Nem idézem itt az Ó-Szövetség lapjait, ahol látjuk az igazat, meggyőződé ártatlanságáról és igazságáról, látjuk őt, hogy egyenesen tartja magát a szerencsétlenségben és Istenben való megnyugulásban fogadja a csapásokat, — nem hozom fel a bibliai Jób példáját! Új Sodomákról sem beszélnek, melyek mocsarakká, dögletes fertőkké változtatják át az emberi lélek tisztát, átlatzó és életet adó vizeit! Nem hozom, fel a pátriárkák, vagy a régi keresztény egyházatyák példáját sem, akik nem mentek tönkre az alázatosság szegyenében, ezt a tisztá meggyőződést, a szeretetét pedig az életet jelentette náluk, — vagy a mi Urunk Krisztust, bár nála az alázatosság mint szegény még úgy sem állhat fenn mint az előbbieknél: O mellette nincs helye ilyen

és hasonló meghatározásoknak, Krisztus Isten volt, Szentség, mi pedig emberek, bűnösök vagyunk! És mégis, semmi sem csodálatosabb Krisztusnál mint az alázatosság és szeretet — és a nekünk példát mutató erő, meggyőződés, mellyel elébe áll az ellentmondóknak s azt mondja nekik: „Ki győz meg közületek a bűnnel? De példát veszek Szent Pálról, aki ugyanolyan természetből való ember volt, mint mi, bűnös mint mi, s aki mikor még nem is örvendett egészen a tökéletességnek, már nem félt megerősíteni a papi fedelmek előtt: „Emberek, testvérem! én eddig tiszta lelkiismerettel szolgáltam Istennek.“ Nála a lelkiismeret elválaszthatatlan volt az alázatosságtól, egyik a másikat feltételezte. A korintusiakhoz írt első levelében is hasonló kijelentést tett: „Semmi sem vadol engem az én lelkem.“ Ami azt jelenti, hogy áldozatossággal, tiszta lelkiismerettel állt Isten és emberek előtt, nem követett el Istennek nem tetsző dolgot, „A mi dicsekedésünk ez, a mi lelkiismeretünk bizonyosága — folytatja a korintusiakhoz intézett második levelében — hogy az isteni szelidségben és tisztaságban, nem testi bölcseséggel, hanem Isten kegyelme által való ajándékokkal forgolódtunk e világban.“ És végül O (Szt. Pál.) nem habozott fényes példát adni Timotheusnak az ő hívének, mondván neki: Hálát adok Istennek, hogy tiszta lelkiismerettel szolgálhatom.“

(Folyt. köv.)

HIREK.

Nagybeteg kanonok. Ugy Szekefehévár, mint az egész egyházmegye a legnagyobb megilletődéssel és a részvét legőszintább érzésével fogadja a szomorú hírt, hogy Rác Endre kanonok, a papnevelő intézet igazgatója szervi szívbjában súlyosan megbetegedett. Hirtelen, váratlanul jött a veszedelmes betegség, csütörtökön még jól érezte magát, estefelé kezdődött a rosszullet, éjjel pedig aggasztó tünetek jelentkeztek. Az igazán ritka tevékenységű és buzgó-ságu pap, akinek egészségét tulajdonképpen a sok munka ásta alá, hősies keresztényi módon viseli betegségét és teljesen Isten akaratán megnyugodva várja sorsa eldőlését. Mi erősen bízunk a jobbrafordulásban, az a sok könyörgés, amely érte az Egbe száll, meghallgatást talál, s nem vesztjük el Rác Endre kanonokot, akinek eltávazása igazán pótolhatatlan veszteség lenne. Bár súlyos a baj, de erre még gondolni sem akarunk, s erősen bízunk a javulásban, amelyet lelkünk igaz érzésével kérünk a jó Istenőtől. A mi szeretett és nagyrabecsült Rác Endre kanonok urunkat segítse meg a jó Isten, hogy azokat a nagyfontosságú munkaköröket, amelyekbe egész lélekkel állt bele, továbbra is vezesse, virágoztassa, Isten dicsőségére még

többet tehessen. Rác Endre kanonokra az egyházmegyének, a társadalomnak nagy szükségése van, adja a jó Isten, hogy minél előbb felgyógyuljon.

Nagy Alfonz. Pénteken délután négy óraker kísérték ki utolsó útjára Nagy Alfonz jószágkormányzót, dr. Prohászka Ottokár megyéspüspök sógorát. A ravatalt, amely a püspöki palota emeletén volt felállítva egész nap a közönség tömege kereste fel, hogy imádkozzék a megboldogult lelki üdvéért. Hasonlóképpen nagyon sokan személyesen mentek el részvétüket kifejezni úgy a megyéspüspöknek, mint az özvegyen maradt nővéreinek. Az elhunytak testvére, rokonsága és vidéki jóismerősei és barátai a reggeli vonatokkal érkeztek Székesfehérvárra, hogy a szeretettrókon és jóbarátok megadják a végítzességet. Már a temetés előtt jóval valóságos néparadat lepte el a palota előtti térést. Ott voltak a város összes hivatalai a hivataliok vezetésével, a vármegye képviselőtársaságának elnöke, a város főispánja és Szűcs Jenő alispán, a várostól pedig dr. Saára Gyula polgármester. A püspöki birtokokról küldöttségileg jelentek a temetésen. A székesfehérvári és a városi papság teljes számban jelent meg. Némelykülönben a vármegye községeiből is sok előkelőségeket láttunk a résztvevők soraiban. Pont négy óraker kezdődött meg a gyászszertartás, amelyet Kisteleki István esperes plebános végzett teljes segédlettel. A szertartás után megindult a hosszú menet a Szentháromság temetőbe, ahol nyugalomra helyezték a megboldogult jószágkormányzót. Nyugodjék békében.

Katonai kitüntetés. Kislapási Juhász József 69 gyalogezredbeli százados a Sigmund Laudiszt kapta.

Közyűlés a vármegyénél. Fejérvármegye törvényhatósága május 1-én közgyűlést tart, amelynek programját az állandó választmány pénteken tartott ülésén készítette elő.

Nemesi előnév. Néhai római Horváth Jenő altábornagy gyermekei, Jenő, Iona, László, Anna és Margit „Uzsoki“ előnévet kaptak.

Kitüntetett kaplár. Mergli István, a 69. gyalogezred kaplárja, az ellenséggel szemben tanúsított vitézségeért a II. oszt. ezüst vitézségi éremmel lett kitüntetve.

Az Oltáregylet szokásos kiállítására virágvasárnap nyílik meg a látogatható vasárnap és hétfőn 9-6 óráig.

Az Afalczák a Ferenc József tere. A Ferenc József tér nem sokára teljes szépségben fog pompázni. A parkirozással már csak nem teljesen készen vannak, úgy a kocsiút kövezéssel is. Hátra van még egy részének aszfaltozása, amely 4000 koronába kerül, s amelyből 2700 korona különös címkéken megterült.

A Katolikus Házasszonyok helybeli egyesülete hétfőn délután tartotta évi közgyűlést a belvárosi kath. kör helyiségében báró Trauttenberg Frigyesné elnöklété alatt. Az igazgatói állásra Klaucz György dr. kanonokot választották meg, ki a legnagyobb készséggel elfogadta. Az egyesület az ő személyében egy igazi ügybuzgó igazgatót nyert, ki nek körültekintő és sokoldalú munkásságával az egyesület felvirágztatásáért elő fogja segíteni. Mint öröndetes eseményt tudatták a közgyűléssel, hogy az egyesület a Cselédotthon részére egy házat vett az árva-ház közvetlen szomszédságában, mely a kellő átalakítással hivatva lesz úgy a Cselédotthonnak, mint a bíróságtól átvett fiatalok számára is igazi otthon nyújtani. Az elnök hálás köszönetet mondott dr. Saára Gyula polgármesternek s a város törvényhatóságának, hogy az egyesületet jóakarattal támogatva, évente 1000 K subvencióval támogatja a fenntartáshoz.

Adományok. Hellensteiner Imre és neje Istenben békodott fiuk, Hellensteiner Imre emlékeztetése a felsővárosi kath. kör könyvtára számára nagyszámu könyvet voltak zsvések ajándékozni, köztük egy Pallas-lexikon.

APOLLO MOZGÓSZÍNHÁZ.

Pénteken,

Szombaton,

április hó 14 és 15-én

A kinematografia legragyogóbb alkotása!

SALAMBO

Flaubert Gusztáv világhírű regénye után 6 felv.

A klasszikus órnok, az egykor hatalmas Karthagónak minden pompája, minden jellegzetessége pazar kiállításban látható e filmen

A LEHATALMASABB FILMJELENETEK

Előadások: Csütörtökön fél 7 és 9 óraker.

Rendes

Pénteken és szombaton 15, 17 és 9 óraker.

helyárak.

Tavaszi KALAP MODELL ujdonságok megérkeztek; bő választék áll az urhölgyek rendelkezésére, úgy az egyszerűbb, mint a legelőgansabb formákból. Közlismert női szabóságomban készült

blouzokból óriási választék. **OLCSÓ ÁRAK.**

... **KALAPOK ÁTALAKÍTÁSÁT ELFOGADOM.** ...

Radó

női divat különlegességek üzlete, Nádor-utca 1. sz. — Telefon 341.

— A fagy. Nem vagyunk még túl az innen, még hátra vannak a fagyos szentek, és az Orbán napja is és minden napunk csupa rettenet. A gyönyörű tavaszi napok után, a kacagó napsgár, a daláló pacsirták után besavanyodott az időjárás, a nap behúzódik a felhő kabátja alá, néha-néha kipislant ránk, mintha gunyolódva kérdené:

— No, hogy vagytok szegények, ugy-e kár volt zálogba tenni a téli kabátot, mos melengethetik a körmeiket a leheletetekkel.

Kedre, szerdára virradó ugyan csak megréménye nézegettük a hőmérőt, amely a fagyponit fölött másfél-két fokkal megémberevede didergett. Ha a városba így van, hogyan lehet odakinn? Istennék legyen hála nem volt baj odakünn sem. Itt-ott előfordul egy-két lenyomított bimbó, különösen a leberetvált szőlőtőkéken, azonban akik okosan magasabba vágják a vesszőt, azok ezideig nem panaszkodhatnak még, a díofákai sincs baj, pedig azok tudvalevőleg a legérzékenyebbek az összes fák között.

Szóval a rémhírek ezideig még csak hírek és nem rideg valóság. — A sebesülteknek. Vágó kulturmérnök felesége 20 koronát adományozott a Deák Ferenc utcai hadikórháznak, amely adományért hálás köszönetet mond a vezető-ség.

— Pénzküldemények a hadifoglyoknak. Az utóbbi időben mind gyakrabban történik meg, hogy azok, akik hadifogságban levő hozzátartozóiknak pénzt akarnak küldeni, ezeket az összegeket a cs. és kir. külügyminisztériumhoz juttatják továbbítás végett ahelyett, hogy egyenesen az erre illetékes helyekhez fordulnának. Mivel ez az eljárás mód csak komplikálja és késlelteti a pénz továbbítását, illetékes helyről emlékeztetjük közönséget arra, hogy a hadifoglyoknak szóló pénzküldeményeket vagy posta útján lehet küldeni, a minden postahivatalnál kapható erre vonatkozó határozmányok szerint vagy a hadifoglyokat Gyámolító és Tudósító Hivataltól (Budapest, Üllői ut.) vagy végül, ha a feladó igénybe akarja venni a szibériai magyar, osztrák és német hadifoglyok támogatására alakult tiendsinai segítőbizottság közvetítését K. k. priv. erste österr. Kreditanstalt fül Handel und Gewerbe in Wien, I. am Hof. 6. utján. A két utóbb említett esetben a pénz egyidejű átutalásával pontosan közölni kell a hivatallal, illetőleg a bankkal a címzett nevét, katonai rangját, csapattestét és ez idő szerinti tartózkodási helyét.

— Mire való a gyalogjáró. Tisztelt Szerkesztő Ur! Önhez, mint mindenhez érto emberhez fordulok, sziveskedjék felvilágosítást adni. Van-e önnek tudomása arról, hogy egyik-másik kereskedő kibérelte a gyalogjáró egy részét, amiként köztudomás szerinti kávéházak teszik és éktelen nagy ládákat barrikádoznak el rajta. Ha tényleg kibérelték, akkor béreltessük vissza, mert a gyalogjáró az gyalogjáró és nem ládarakár és azt hiszem nem vagyunk rászorulva erre a bevételi forrásra. Ha pedig bérlet nélkül pihennek ott azok a ládák, akkor tessék eljűk le onnen, mint közlekedési akadályokat okoz. Hogyan festenének amugy is ormótlán utcáink, ha mindenki pótraktárnak használná a gyalogjárót! Tisztelettel dr. Gyatog Járó.

— A bőrárúkkal való visszaélés üldözése. Az alispán közli a főszo-l-gabirakkal és a községi előjáróságokkal, hogy a cs. és kir. hadügyminiszter rendeletét bocsájtoit ki a katonai parancsnokságokhoz, hogy a polgári hatóságokkal és a csendőrséggel való együttműködés útján tegyék meg a szükséges lépéseket a tekintetben, hogy az egyes bőrfajták előállítására vonatkozólag a kormány által kiadott tilalom megszegése, illetve a katonai célokra fentartott bizonyos bőrfajtáknak felhasználása körül előforduló visszaélések, csempészetek stb. megakadályoztassanak. Különösen is meghagyatott a katonai parancsnokságoknak, hogy szigoruan őrködjenek a fölött, hogy a katonai bőrfajták csak a katonai felhívásra, vagy szabályszerűen kiállított átvételi elismervényekre legyenek kiszolgáltatva és feldolgozva. Ha pedig ilyen bőrfajták polgári célokra dolgoztatnak fel, ellenőrizni kell, hogy azok ellátva vannak-e a felhasználást engedélyező kiadási lebélyegzéssel. Végül figyelniök kell arra is, hogy a timárok bőrökét el ne tulajdonítsanak, hanem a katonai bizottságoknak minden anyagot felmutassanak. Felhívja ennélfogva az alispán a főszo-l-gabiró és községi előjáróságokat, hogy a katonai parancsnokságokat, amennyiben azok hozzájuk fordulnak az előforduló esetekben hatékonyan támogassák.

— Köszönet. A „K” hadikórház vezetősége köszönetet mond gróf Széchenyi Viktor né ömeltóságának a beteg és sebesült katonák közt kiosztott hadiújságjainakért, olvasókért és a nagy mennyiségű cigarettáért.

— A rekvirált tengeriért. A rendőrbizóság a következőket megbüntette, mert a rekvirált tengeri egy részét felhasználta: Kiss István (Deák Ferenc utca 15.) 300 korona pénzbüntetést vagy 15 napi elzárást kapott. Molnár János (Malom u. 18.) 250 kor. vagy 13 napi elzárás. Jankab József né (Seregélyesi ut.) 100 kor. vagy 5 napi elzárásra. Cs. Pal-kovics István (Almási telep) 80 kor. vagy 5 napi elzárásra lett elítélve.

— Ellopták a pénztárcáját. János András Széchenyi-utca 78 szám alatti lakostól ellopták a pénztárcáját 40 koronával A rendőrség a delikvenst már kinyomozta s le-tartóztatta.

— Vegyük, olvassuk és terjesszük a Magyar Kultura kiadásában megjelent kitűnő apológiát füzeteket, melyek 20 filléres árban Horváthné és Rónainé papirkereskedésében kaphatók. Eddig a következők jelentek meg: Örök rrmények. — Atheista-e a modern tudomány. — Az ész és az Isten léte. — Világrend és Isten. — Az élet eredete és az Isten.

— Köhögés és rekedtség ellen a legjobbnak bizonyult háziszor a dr. STORK-féle komprimált mell-pasztilla. Egy doboz ára 50 fillér. Kapható Szűts Robert „Magyar Korona” gyógyszerárában, Székes-fehérvár, Varosháztér.

— A Székesfehérvári Hitelszövetkezet tulajdonát képező Deák Ferenc-utca 4. szám alatti ház szobában kézből eladó. Tudakozni lehet a Hitelszövet pénztári helyiségében Távirdu-utca 6. sz. alatt hetenkint csütörtökön és Szombaton d. e. 9—12-ig, vagy dr. Klauz György kanonoknál az intézet elnökénél Szent István-utca 12. sz. alatt.

Az Apolló mozgószínház hírei.

A Salambo sikere. Az Apolló színházban csütörtökön és pénteken bemutatott Salambo, Flaubert Gusztáv világhíri regénye után készült pazar filmalkotás, mint előre látható volt, olyan osztatlan nagy tetszésben részesült, hogy a közönség, mely mindkét napon egészen megtöltötte a tágas nézőteret, alig győzte elragadtatásának kifejezését adni. A karthágói király páratlan pompával berendezett palotája, kertje, Thanit istennő márvány temploma, a pazar jelmezek és főleg a hatalmas tömegjelenségek, azoknak nagy-szerű illúziót keltő rendezése, valóban csodálatra méltók és minden észreterre érdemesek. Az Apolló színház, mely elismerésre méltó igyekezettel mindig arra törekszik, hogy műsorát minél szivósabbá tegye, ezzel a klasszikus művel egyik legszebb sikerét aratta. A Salambo még szombaton is műsor-marad.

Mindenofniut, tisztességeset felvesz az Egyházmegyei Könyvnyomda Szt. István-tér 1. sz.

A Stampay-féle imák és énekek kaphatók Horváthné és Rónainé papirkereskedésében 50 és 70 filléres árban.

APRÓHIRDETÉSEK.

Egy vöröstarika foxi kutya találtott. Átvehető Vörösmarty-tér 12. a házfelügyelőnél.

Kiadó egy, esetleg két butorozott szoba, konyha és előszobával, magánosan álló házban, szép udvarral. Bővebbet Megyeház-utca 18. sz. alatt.

Csepiogepet benzinnal motorral megvételre keres. Kümmel gépműhely, Székesfehérvár.

Jókarban levő kerékpárokat megveszek. Kert-u. 47.

Eladó egy jókarban levő asztal-sparher. Templomköz 7. sz.

Tanulók felvételnek Saly Sándor lakatosnál Horog-utca 6. sz.

Gyerekkocsik legolcsóbbtól a legfinomabbik Gerendai Gyula vászonn, félérményű, gyermek-kelengye üzletében kaphatók, Székesfehérvár, Kusuth-u. 4.

Kárpitos munkákat szolid és megbízható kivitelben készít Turner Imre kárpitos és díszítő Szt. István-3. szám.

Szabás, varrás és mintarajzolásban alapos oktatás nyerhető, Urbán Margit tanintézetében, Ybl-Miklós-utca 14.

LEGÚJABB
női selyem tagal- és szalmakalap-formák.
Legdivatosabb virág-, toll és kalapdiszek.
BLOUSEUDONSÁGOK.
Legolcsóbb árban kaphatók
Kováts Antalnál Székesfehérvár.
Varosháztér. —

„URÁNIA” mozgószínház.

PÉNTEKEN, SZOMBATON,
április hó 14-én: április hó 15-én:

AZ
APOSTOL
ELSŐ PETŐFI-FILM.

A CIMSZEREPBEN

R. Saár Aranka és K. Kovács Sándor
a Magyar Színház tagjai.

A prólógot **BENES ILONA**
Fehérvár színművésznője szavalja.

Mindkétnap 3 előadás 5, 7 és 9 órakor.

Helyárak: Páholy 4 személyre 6 K. Erkellyülés 1 K. I. hely 80 fill. II. hely 60 fill. III. hely 40 fillér. Katona és diákjegy III. helyre 30 fill.

Művészi harmónium és zongora kíséret.
Jegyek elővételben Ullmann Imre tőzsdéjében és az Uránia pénztáránál válthatók már ma.